

53. Čo priniesol Nicejský koncil?

Päťdesiatatretia z 54 otázok o Ježišovi Kristovi a Cirkvi, na ktoré odpovedá tím profesorov histórie a teológie z Navarskej univerzity.

30.01.2024

Prvý nicejský koncil je prvý ekumenický, t.j. všeobecný koncil, pretože sa ho zúčastnili biskupi zo všetkých regiónov, kde kresťania žili. Konal sa v čase, keď sa cirkev tešila stálemu pokoju a mohla sa slobodne a verejne zhromažďovať. Prebehol od

20. mája do 25. júla roku 325. Boli na ňom prítomní niektorí biskupi, ktorí mali na svojom tele pozostatky trestov, ktoré museli za svoju vernosť pri nedávnych prenasledovaniach vytrpieť.

Cisár Konštantín, ktorý v tom čase ešte nebol pokrstený, poskytol biskupom služby cisárskych dostavníkov a tak im umožnil účasť. Ponúkol im aj ubytovacie služby v meste Nikaia (latinsky Nicaea) v Bitýnii, neďaleko svojho sídla v Nikomédii. Vlastne mu toto zhromaždenie biskupov prišlo veľmi vhod, lebo po znovuzjednotení cisárstva víťazstvom nad Liciniom v roku 324 chcel, aby sa zjednotila aj cirkev, ktorá bola vtedy zmietaná názormi kňaza Aria, ktorý popieral skutočné božstvo Ježiša Krista. Od roku 318 sa Arius staval proti biskupovi Alexandrovi z Alexandrie a bol na synode všetkých biskupov Egypta exkomunikovaný. Arius

utiekol a odišiel spolu so svojim priateľom biskupom Eusebiom do Nikomédie.

Ku koncilovým otcom patrili najvýznamnejšie cirkevné osobnosti tej doby. Bol to biskup Hosius z Cordoby, ktorý zrejme zasadnaniam predsedal. Zúčastnil sa aj Alexander z Alexandrie, ktorému pomáhal vtedajší diakon Atanáž, Marcellus z Ankary, Macarius z Jeruzalema, Leoncio z Cézarey v Kappadócií, Eustasius z Antiochie a niekoľko kňazov zastupujúcich rímskeho biskupa, ktorý sa nemohol zúčastniť pre svoj pokročilý vek. Nechýbali ani Ariovi priatelia, ako napríklad Eusébius z Cézarey, Eusébius z Nikomédie a niekoľko ďalších. Celkom sa zúčastnilo asi tristo biskupov.

Ariovi prívrženci, ktorí sa tiež spoliehali na sympatie cisára Konštantína, sa domnievali, že keď

vysvetlia svoje názory, zhromaždenie im dá za pravdu. Avšak keď si vzal slovo Eusébius z Nikomédie, aby povedal, že Ježiš Kristus je iba tvor, aj keď vznešený a vynikajúci, a nemá božskú prirodzenosť, prevažná väčšina prítomných si hneď uvedomila, že táto doktrína zrádza vieru prijatú od apoštolov. Aby sa zamedzilo takým vážnym omylom, konciloví otcovia sa rozhodli na základe krstného vyznania viery cirkvi v Cézarey spísať spoločné vyznanie viery, ktoré by celistvo a jasne odrážalo pravé vyznanie viery, ktorú kresťania od začiatku prijali a uznali. Hovorí sa v ňom, že Ježiš Kristus je „z podstaty Otca, Boh z Boha, Svetlo zo Svetla, pravý Boh z Boha pravého, splodený, nie stvorený, jednej podstaty s Otcom“. Všetci konciloví otcovia, okrem dvoch biskupov, toto krédo, nicejské vyznanie, 19. júna 325 schválili.

Okrem tejto základnej otázky sa stanovilo, že slávenie Veľkej noci bude prvú nedeľu po prvom jarnom splne podľa praxe Rímskej cirkvi a mnohých ďalších cirkví. Rovnako sa prerokúvali niektoré disciplinárne záležitosti menšej dôležitosti týkajúce sa vnútorného chodu cirkvi.

Čo sa týka najdôležitejšej témy, ariánskej krízy, Eusébius z Nikomédie sa s pomocou Konštantína mohol po krátkom čase vrátiť na svoju stolicu a samotný cisár nariadil konštantínopolskému biskupovi, aby pripustil Aria k prijímaniu. Medzitým po smrti Alexandra prijal biskupský úrad v Alexandrii Atanáž. Bol jednou z najdôležitejších postáv cirkvi štvrtého storočia. S veľkou intelektuálnou úrovňou obhajoval nicejské vyznanie, ale práve kvôli tomu bol cisárom poslaný do vyhnanstva.

Historik Eusébius z Cézarey, ktorý mal tiež blízko k ariánskym názorom, vo svojich spisoch vplyv Konštantína na nicejský koncil zveličoval. Ak by sa vychádzalo len z tohto zdroja, mohli by sme nadobudnúť dojem, že cisár, okrem toho, že predniesol niekoľko slov pri začatí koncilu, mal hlavnú úlohu v zmierení protivníkov a obnovení zmieru a tiež prevahu nad biskupmi pri prerokúvaní doktrinálnych otázok. Ide o neobjektívnu, zaujatú verziu.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/53-co-priniesol-nicejsky-
koncil/](https://opusdei.org/sk-sk/article/53-co-priniesol-nicejsky-koncil/) (28.03.2026)